

Aan de voorzitter en leden van de
Vaste Commissie voor Financiën uit de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Briefnummer
19/10.228/TG/Lou

Onderwerp
Position paper UBO-register

Den Haag
20 mei 2019

Telefoonnummer
070-3490432
E-mail
grosfeld@vnoncw-mkb.nl

Hoogedelgestrenge dames en heren,

Op 22 mei 2019 organiseert de Tweede Kamer een rondetafelgesprek met betrekking tot het wetsvoorstel dat ertoe strekt een beperkt openbaar UBO-register in te stellen. Wij danken de Vaste Kamercommissie voor de uitnodiging aan MKB-Nederland voor dit rondetafelgesprek. Wij maken daarbij graag gebruik van de gelegenheid om hiervoor schriftelijke inbreng te leveren.

Het wetsvoorstel beoogt een UBO-register in te richten bij de Kamer van Koophandel dat volledig toegankelijk is voor uitsluitend overheids- en opsporingsdiensten. Het register is verder voor eenieder uitsluitend beperkt toegankelijk. Deze beperkte toegang houdt in dat iedereen toegang zou krijgen tot de zes UBO-gegevens die zijn benoemd in de Richtlijn; naam, geboortemaand en -jaar, woonstaat, nationaliteit en aard en omvang van het gehouden belang (in de bandbreedtes 25% tot 50%, 50% tot 75% of 75% tot 100%).

Wij zijn ons ervan bewust dat het instellen van een register een verplichting is op grond van de Richtlijn en dat het wetsvoorstel strekt tot implementatie daarvan. Echter, in dit position paper strekken onze opmerkingen op punten verder dan alleen de maatregelen in het voorliggende wetsvoorstel. In het wetsvoorstel en de bijbehorende toelichting is er bijvoorbeeld veel aandacht voor wat er moet worden geregistreerd, maar bijzonder weinig voor hoe het in de praktijk gaat werken. En wat daar dan precies de gevolgen van zijn. Dit is een gemis.

Ten behoeve van het rondetafelgesprek in de Tweede Kamer bezien wij het UBO-register vanuit het oogpunt van het draagvlak van enerzijds familieondernemingen en

hun aandeelhouders (de uiteindelijk belanghebbenden die worden geregistreerd) en anderzijds ondernemingen die onder de Wwft¹ vallen (zgn. meldingsplichtige entiteiten). Het lijkt ons van cruciaal belang dat het wetsvoorstel ten minste bij deze twee groepen ondernemingen op voldoende draagvlak kan rekenen. Dat is nodig om te kunnen verwachten dat het register zijn beoogde doelen kan bereiken, namelijk het bestrijden van witwassen van geld en het voorkomen van het financieren van terroristische activiteiten.

Vanuit het perspectief van draagvlak gaan wij daarom in op de volgende zaken:

1. Het UBO-register is een ondeugdelijk middel, waardoor de privacy en veiligheid van degenen die in het register worden opgenomen voor niets op het spel worden gezet.
2. Het wetsvoorstel beziet het register alleen vanuit een nationaal perspectief, de werking van het register in EU-verband kan betekenen dat – in weerwil van wat het kabinet betoogt – toch alle gegevens van de UBO's openbaar toegankelijk zijn.
3. De Richtlijn die met het wetsvoorstel wordt geïmplementeerd is vanwege recente jurisprudentie en een opinie van de Europese Data Protection Supervisor niet langer in overeenstemming met het EU-recht.
4. Meldingsplichtige ondernemingen hebben geen voordeel van het UBO-register, zij blijven met betrekking tot het cliëntenonderzoek in een lastige bewijspositie en krijgen geen kans om het leven van hun klanten eenvoudiger te maken of hun administratieve lasten te verminderen.

Dit leidt tot de volgende conclusies:

1. Er zijn veel betere waarborgen nodig om de privacy van UBO's te waarborgen, onder meer door te bepalen hoe informatie opgevraagd moet worden, de UBO te melden dat haar/zijn gegevens zijn ingezien én te verbieden dat de gegevens voor andere doeleinden mogen worden gebruikt.
2. Meldingsplichtige ondernemingen moeten aan de hand van de voor hen beschikbare informatie in het UBO-register veel sneller en vaker over kunnen gaan tot vereenvoudigd cliëntenonderzoek.
3. Het moet mogelijk worden gemaakt dat meldingsplichtige ondernemingen die onder een wet in formele zin vallen ruimere/gelaagde toegang krijgen tot de gegevens in het UBO-register, zodat zij en hun klanten niet langer worden geconfronteerd met de (onnodige) lasten van (herhaalde) cliëntenonderzoeken.

Hieronder worden deze zaken nader toegelicht.

Belang van familieondernemingen voor de samenleving

Wij geloven dat de familiebedrijven een enorme bijdrage leveren aan de mate van geluk en welvaart in ons land. Bij de in totaal zo'n 280.000 familiebedrijven in Nederland werken ongeveer 2,2 miljoen mensen. Dat is ongeveer 30% van de totale

---

¹ Wet ter voorkoming witwassen en financieren van terrorisme

werkgelegenheid. Daarbij leveren de familiebedrijven gemiddeld meer toegevoegde waarde per gemaakte euro omzet dan niet-familiebedrijven. Met 27% van de omzet in Nederland zijn ze namelijk goed voor 32% van de toegevoegde waarde voor onze economie.

De maatschappelijke waarde van onze familiebedrijven en hun bijdrage aan onze samenleving gaat echter veel verder dan uitsluitend deze koude economische kengetallen over toegevoegde waarde en werkgelegenheid. Dit wordt veel duidelijker als wordt gekeken naar de regio waar een familiebedrijf zit. Familiebedrijven zijn namelijk veelal een belangrijke werkgever in de plaats of regio waar ze gevestigd zijn. Ook leidt de sterke verbinding tussen de familie en de onderneming ertoe dat de onderneming een onmisbaar deel is bij allerlei aspecten van de lokale gemeenschap. Zo zijn familiebedrijven zeer actief betrokken bij lokale (sport)verenigingen en evenementen, onder meer door sponsoring. Ook zien we dat zowel klanten als leveranciers over het algemeen zeer loyale en langdurige relaties opbouwen met familieondernemingen. Kortom, familieondernemingen vormen de spil van de lokale samenleving. We moeten de familieondernemingen en hun aandeelhouders daarom koesteren en geen maatregelen nemen waarbij wordt uitgestraald dat hun privacy en gevoel van veiligheid ondergeschikt kunnen worden gemaakt aan dat van anderen in onze samenleving.

UBO-register is een ondeugdelijk middel

Het is voor de ondernemers/aandeelhouders die in het UBO-register moeten worden geregistreerd niet te verkroppen dat hun privacy ogenschijnlijk voor niets wordt opgeofferd. De uitvoeringstoets van de Belastingdienst legt namelijk pijnlijk bloot dat uiteindelijk belanghebbenden die niet bekend willen worden, zich nog steeds kunnen verschuilen achter niet-transparante constructies. Kwaadwillenden kunnen hiervoor gebruik maken van vennootschappen in landen buiten de EU. Het is immers volgens de Belastingdienst in de praktijk onmogelijk om vervolgens relevante informatie uit het buitenland te verkrijgen. Dit betekent dat er zo meteen in het UBO-register alleen goedwillende uiteindelijk belanghebbenden staan waarbij geen enkel risico bestaat op fraude of witwassen, terwijl alle kwaadwillenden zich nog altijd eenvoudig in anonimiteit weten te hullen. Daarmee is het UBO-register een volstrekt ondeugdelijk middel geworden dat wel veel tijd en inspanning heeft gevraagd om te vullen.

Bovendien gaat het UBO-register hierdoor meer lijken op een catalogus voor criminelen dan een middel om fraude en witwassen te voorkomen. Zeker als de informatie in het UBO-register kan worden gecombineerd met andere openbare gegevens, zoals de gedeponeerde cijfers van de onderliggende ondernemingen. Dit geldt te meer omdat criminaliteit via digitale weg steeds inventiever en intensiever wordt. Het is daarom van het grootste belang dat de toegang tot het register met meer dan voldoende waarborgen is omkleed.

Gevolgen voor privacy en veiligheid

Het kabinet geeft aan dat zij het disproportioneel vindt vanuit het oogpunt van de bescherming van de privacy van de UBO dat anderen dan de overheids- en opsporingsdiensten toegang krijgen tot meer dan de beperkte gegevensset. Daarbij wordt aangegeven dat de mogelijkheid bestaat dat een UBO kan verzoeken om afscherming van zijn gegevens als de UBO blootstaat aan een onevenredig risico, een risico op fraude, ontvoering, chantage, afpersing, pesterijen, geweld of intimidatie. Afscherming kan eveneens plaatsvinden indien de UBO minderjarig of anderszins handelingsonbekwaam is. Ook zullen in de openbaar toegankelijke dataset de aard en omvang van het belang niet in geld worden uitgedrukt, maar in bandbreedtes van 25% tot 50%, 50% tot 75% en 75% tot en met 100%. Duidelijk is dat de overheid hiermee tracht tegemoet te komen aan de zorgen van veel UBO's voor hun privacy en veiligheid die onder meer ook in onze eerdere reactie op de consultatie zijn benoemd.

Overeind blijft echter dat er openbaar toegankelijke informatie over de UBO wordt opgenomen in het UBO-register. En dat deze informatie alleen kan worden afgeschermd als de UBO aantoont dat er een onevenredig risico is. Hij moet daartoe eerst een verzoek indienen bij de Kamer van Koophandel. Dat betekent dat tot het verzoek is gedaan, ook waar het bijvoorbeeld minderjarige of handelingsonbekwame UBO's betreft, de informatie in beginsel toegankelijk is voor eenieder. Uit de memorie van toelichting valt verder op te maken dat het afschermingsregime verder wordt uitgewerkt in het Handelsregisterbesluit 2008 en dat dit later beschikbaar komt.

Het komt ons voor dat de afschermingsmogelijkheid zo'n wezenlijk onderdeel is van de vraag of en hoe de privacy is gewaarborgd dat besluitvorming over dit wetsvoorstel niet in gemoede kan plaatsvinden zonder dat duidelijk is hoe dit is vormgegeven. Daarbij zouden wij voorstaan dat als hoofdregel geldt dat *niet* wordt overgegaan tot het publiek toegankelijk maken van wat voor informatie uit het UBO-register dan ook, totdat de UBO daar toestemming voor geeft. Immers, dat is de enige manier om het regime effectief te laten zijn en de UBO in staat te stellen een verzoek tot afscherming in te dienen. Los daarvan, zijn wij van mening dat waar het minderjarigen of wilsonbekwamen betreft er überhaupt geen sprake van zou mogen zijn dat hun gegevens openbaar beschikbaar zouden komen.

Gebruik van het register in de praktijk

Het wetsvoorstel biedt niet tot nauwelijks inzicht in hoe het register in de praktijk gebruikt zal worden. Dit is een groot gemis. Juist de praktische invulling is een enorme factor in de vraag hoeverre er breed draagvlak voor het UBO-register kan zijn.

Niet grasduinen

Het mag niet zo zijn dat iedereen maar kan gaan grasduinen in de openbare gegevens in het register. In de praktijk moet het zo zijn dat als het register wordt geraadpleegd, dat alleen op basis van een heel gerichte vraag kan, namelijk; "hoort UBO X bij onderneming Y?". Wij zijn van mening dat het wetsvoorstel op dit punt dient te worden

verduidelijkt.

Voorbeeld 1

Als bijvoorbeeld BV X zich als (potentiële) cliënt meldt bij makelaar Y, mag makelaar Y uitsluitend toegang krijgen tot de informatie wie de uiteindelijk belanghebbende is van BV X. Het kan niet zo zijn dat bijvoorbeeld vervolgens op naam van deze uiteindelijk belanghebbende verder kan worden gezocht bij welke ondernemingen hij nog meer als UBO geregistreerd staat. Deze informatie is immers niet relevant voor de klantrelatie tussen BV X en makelaar Y.

Melding aan de UBO moet

De overheid is voornemens om een vergoeding te vragen van degene die het register raadpleegt. Hierbij wordt de afnemer van de informatie op dezelfde wijze geregistreerd als nu geldt bij bestaande handelsregisterinformatie. Hiermee wordt de suggestie gewekt dat de overheid altijd weet wie welke informatie opvraagt. Naar onze mening is dat echter niet het geval c.q. niet afdoende. Het geeft de overheid namelijk geen enkel mechanisme om tijdig op te treden als een kwaadwillende (al dan niet via een stroman) informatie raadpleegt.

Wij zijn van mening dat als de informatie van een UBO wordt geraadpleegd, de UBO daar rechtstreeks en direct een melding van moet krijgen (bijvoorbeeld via MijnOverheid). Idealiter zou deze melding gegevens moeten bevatten over wie zijn gegevens heeft opgevraagd, maar in ieder geval moet gemeld worden dat het gebeurd is en wanneer. Dit laatste kan in geen geval in strijd zijn met de bescherming van de privacy van degene die de gegevens opvraagt, maar deze meldplicht is instrumenteel voor de goede werking van het systeem. Het geeft namelijk de UBO het broodnodige overzicht wat er met zijn gegevens gebeurt én biedt hem de mogelijkheid om verdachte of vreemde situaties bij de autoriteiten te melden.

Voorbeeld 2

De (UBO van) BV A wil een klantrelatie aangaan met bank B. De medewerker van Bank B verwittigt BV A dat hij het UBO-register zal raadplegen. Daags daarna krijgt de UBO van BV A een melding dat zijn gegevens in het UBO-register zijn geraadpleegd.

Voorbeeld 3

De UBO van BV M krijgt een melding dat zijn gegevens zijn geraadpleegd. Hier zou echter naar zijn mening geen aanleiding toe moeten zijn. Hij meldt dit bij de KvK. Deze melding kan vervolgens aanleiding zijn voor handhavingsautoriteiten tot nader onderzoek.

UBO-register mag niet commercieel worden geëxploiteerd

De gegevens in het UBO-register mogen door de Kamer van Koophandel of anderen niet voor andere doeleinden worden gebruikt. Er mag zeker geen sprake zijn van

commercieel hergebruik van geregistreerde persoonsgegevens. Dit staat ook op gespannen voet met het vereiste van proportionaliteit in het kader van het EU-recht. De gegevens zijn niet met dit doel verzameld en zulk hergebruik kan onrechtmatige raadpleging en misbruik van geregistreerde gegevens in de hand werken.

Hoe werkt het register in EU-verband?

Er is in het wetsvoorstel te weinig aandacht voor de gevolgen van het feit dat het UBO-register onderdeel uitmaakt van een systeem dat door de hele EU moet gaan werken. De Raad van State merkt daar in hun advies over op dat de UBO-registergegevens door de samenwerking tussen lidstaten onderling toegankelijk zijn. En vraagt het kabinet in te gaan op hoe deze afstemming vorm krijgt. De reactie van het kabinet in het Nader Rapport gaat hier echter helemaal niet op in. Dat is niet terecht, aangezien het punt dat de Raad opbrengt de vraag met zich brengt in hoeverre het houdbaar zal blijken dat alleen overheids- en opsporingsdiensten toegang krijgen tot alle gegevens in het register.

De lidstaten kunnen verschillende keuzes maken in de mate van toegang die zij verlenen aan bijvoorbeeld de meldingsplichtige ondernemingen. Inmiddels is al duidelijk dat niet alle lidstaten tot de conclusies komen dat het niet proportioneel en noodzakelijk is om Wwft instellingen toegang te geven tot alle gegevens in het UBO-register. In Denemarken wordt bijvoorbeeld het volledige UBO-register zonder verdere beperkingen openbaar toegankelijk gemaakt. In Frankrijk kan volledige toegang worden verkregen door het indienen van een verzoek bij de overheid. Wij maken ons zorgen over wat uiteindelijk de gevolgen van deze verschillende benaderingen kunnen zijn voor de toegang tot de gegevens in het Nederlandse UBO-register.

Het is ons bijvoorbeeld niet duidelijk wat er zou gebeuren als een Belgische belastingadviseur, een Maltese makelaar of een Cypriotisch casino in hun eigen lidstaat wel toegang zou hebben tot alle gegevens (en daar in hun eigen Wwft wetgeving ook op afgerekend worden, bijvoorbeeld bij hun cliëntenonderzoek), maar bij raadpleging van het Nederlandse register te horen krijgen dat ze alleen inzage krijgen in de beperkte dataset. Het komt ons voor dat deze partijen mogelijk via de (EU) rechter dan alsnog volledige toegang in Nederland zullen proberen te krijgen. Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat het kabinet dat niet wenselijk vindt. Dat zijn wij ook van harte met het kabinet eens.

Wij vragen ons daarom af of het kabinet het op grond hiervan denkbaar acht dat meldingsplichtige entiteiten uit andere lidstaten zich toegang weten te verschaffen tot meer dan de beperkte gegevensset. En of daarmee feitelijk er toch een situatie kan ontstaan waarbij – in weerwil van de intentie van de wetgever – eenieder onbeperkte toegang tot de gegevens kan krijgen. Met verwijzing naar het advies van de Raad van State vragen wij ook te verduidelijken op welke wijze door het kabinet afspraken met andere lidstaten zijn of worden gemaakt hoe precies invulling wordt gegeven aan het onderling toegankelijk maken van de registers.

Richtlijn is niet (langer) in overeenstemming met EU-recht

In onze reactie op de consultatie van dit wetsvoorstel hebben wij reeds vraagtekens gesteld bij de vraag of de Richtlijn wel in lijn is met het EU-recht. In een aantal (recente) uitspraken van mensenrechtenhoven zijn de subsidariteits-, effectiviteits- en proportionaliteitseisen voor gerechtvaardigde inbreuken op privacy en de bescherming van persoonsgegevens aanzienlijk aangescherpt². Daarbij concludeert ook de European Data Protection Supervisor (EDPS) in een opinie van 2 februari 2017³ dat de registratie van uiteindelijk belanghebbenden op basis van de EU-Richtlijnen niet voldoet aan de vereisten van de proportionaliteit. Het komt ons vreemd voor dat lidstaten worden gehouden tot implementatie van wetgeving waarvan gerede twijfel bestaat of deze nog wel in lijn is met het geldende EU-recht. Wij stellen daarom voor dat het kabinet – mogelijk samen met andere lidstaten – aan de Europese Commissie een verzoek doet om de Richtlijn juridisch te toetsen aan deze recente jurisprudentie en de opinie van de EDPS uit 2017.

Meldingsplichtige entiteiten krijgen alleen meer lasten en geen lusten

Het is aan de groep meldingsplichtige ondernemers niet uit te leggen dat zij op basis van de Richtlijn wél een cliëntenonderzoek moeten doen, maar daarbij niet mogen varen op de informatie die zij kunnen inzien in het op basis van diezelfde Richtlijn wettelijk ingestelde register. Sterker nog, meldingsplichtige ondernemingen snakken naar meer duidelijkheid over wanneer ze nou precies voldaan hebben aan de eisen uit de Wwft. Het is immers voor ondernemers veelal nauwelijks te controleren of door een cliënt aan hen verstrekte informatie daadwerkelijk klopt.

Het wetsvoorstel legt artikel 30, achtste lid van de Richtlijn zo uit dat de meldingsplichtige ondernemers vergelijkbare informatie als die in het UBO-register ook maar rechtstreeks moeten vragen van hun cliënten. Dit zorgt alleen maar voor onbegrip bij zowel de meldingsplichtige ondernemer als de ondernemer die in het UBO-register staat geregistreerd. Het komt ons logisch voor dat als een meldingsplichtige ondernemer aan de hand van het register vaststelt dat zijn cliënt de uiteindelijke belanghebbende is van zijn onderneming er daarmee ten minste een bewijsvermoeden kan ontstaan dat aan de onderzoeksplicht is voldaan. Of in ieder geval dat kan worden volstaan met een vereenvoudigd cliëntenonderzoek in de zin van de Wwft. Immers, het feit dat een UBO in het register staat, betekent – gezien ook de kritische opmerkingen van de Belastingdienst in hun uitvoeringstoets van dit wetsvoorstel – automatisch dat het risico op witwassen en financiering van terrorisme laag moet zijn. Wij zien geen enkele reden

---

² Onder meer EHRM, Silver a.o. v. the United Kingdom 25 maart 1983, 5947/72, nr 91-102; HR 9 september 2011 ECLI:NL:PHR:2011:BQ8097; Conseil Constitutionnel, 21 oktober 2016, no 2016-591; HvJ Digital Rights v. Ireland, 8 april 2014, C-293/12 en C-594/12

³ European Data Protection Supervisor, opinion on Commission Proposal amending Directive (EU) 2015/849 and Directive 2009/101/EC – Access to beneficial ownership information and data protection implications, Opinion 1/2017, 2 februari 2017, p 11-15.

waarom deze uitleg van de Richtlijn geen plaats zou kunnen krijgen in onze nationale wetgeving. Dit kan zonder enige strijdigheid met artikel 30, achtste lid van de Richtlijn.

Geef wettelijk gecontroleerde instanties meer inzicht in het register

Het (herhaalde) cliëntenonderzoek kost zowel de familiebedrijven als de meldingsplichtige ondernemers veel tijd en geld. Veelal zijn dat onnodige en vermijdbare kosten voor beide partijen. Er is daarom sprake van een gedeeld belang om te zorgen dat de administratieve lasten naar beneden gaan en ondernemers elkaar zo min mogelijk lastig hoeven te vallen met het uitvragen van allerlei gegevens over de uiteindelijk belanghebbende. Daarbij moet natuurlijk wel steeds de privacy van de UBO's gewaarborgd blijven. Het is daarom niet wenselijk dat alle meldingsplichtige entiteiten ruimere toegang tot de UBO-registergegevens krijgen.

Wij stellen daarom voor dat uitsluitend meldingsplichtige ondernemingen die vallen onder een wet in formele zin ruimere/gelaagde toegang tot de UBO-registergegevens krijgen. Die ondernemingen hebben een vergunning nodig én staan onder bij wet geregeld toezicht van een publieke toezichthouder. Het gaat daarbij om ondernemingen zoals vermeld in de bijlage bij deze brief. Iemand kan zich niet zomaar als een dergelijke onderneming voordoen. Dat beperkt dus het gevaar van privacy schending. Daarbij is er een externe toezichthouder. Voor de daadwerkelijke mate van toegang zou vervolgens bijvoorbeeld kunnen worden gewerkt met een systeem van wachtwoorden zoals dat door de Rijksdienst voor het Wegverkeer wordt gehanteerd bij de inzage in het kentekenregister.

Specifiek voor schadeverzekeraars geldt dat zij – anders dan levensverzekeraars – niet onder de Richtlijn vallen. Echter, op grond van de Sanctiewet hebben zij (en hun tussenpersonen) wel de verplichting om de UBO van hun cliënt te checken. Indien die op een sanctielijst voorkomt, mag geen relatie met die cliënt worden aangaan. Voorstel is te onderzoeken of het mogelijk is dat de UBO-informatie in het register wordt gekoppeld aan de sanctielijst. De schadeverzekeraar zou dan van het UBO-register een melding dienen te krijgen als er bij een (potentiële) cliënt waar hij informatie over opvraagt, sprake is van een hit (omdat één of meerdere UBO's van die cliënt voorkomen op de sanctielijst). Op basis daarvan kan de schadeverzekeraar vervolgens nader onderzoek doen. Is er sprake van een 'no hit' dan kan met een beperkter vervolgonderzoek worden volstaan. De schadeverzekeraar krijgt in dit systeem dus geen beschikking over namen en andere gegevens van UBO's maar krijgt alleen te horen of bij een cliënt sprake is van een op de sanctielijst voorkomende UBO. Een hit/no hit systeem functioneert onder andere al bij de kentekenherkenning door de politie, waarbij gescande kentekens worden vergeleken met een referentiebestand: als een gescand kenteken in het referentiebestand voorkomt (een hit) kan de politie actie ondernemen.

Tot slot

Graag verzoeken wij u deze opmerkingen bij uw verdere besluitvorming over dit onderwerp te betrekken. Mocht er iets, ook na het rondetafelgesprek van 22 mei, nog nadere toelichting behoeven dan zijn we daar uiteraard te allen tijde toe bereid.

Een afschrift van deze brief is tevens gestuurd aan de minister van Financiën, de minister van Justitie en Veiligheid en de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat.

Hoogachtend,

mr. J.M. Lammers
Directeur Economische Zaken

Bijlage

	Gereguleerd door wet in formele zin	Onder toezicht van
Banken, Kredietinstellingen, Effecteninstellingen	Wft ⁴	DNB ⁵
Bijkantoren van financiële ondernemingen met zetel in het buitenland	Wft	Getrapt onder DNB via hoofdvestiging
Verzekeraars	Wft	DNB
Financieel dienstverleners	Wft	AFM ⁶
Creditcardmaatschappijen	Wft	DNB
Notarissen, Accountants	Diverse wetten ⁷	BFT ⁸
Casino's	WKS ⁹	DNB
Trustkantoren	Wft	DNB
Geldtransactiekantoren/wisselinstellingen, Providers voor geldtransactiekantoren	Wft	DNB
Betaaldienstagenten en betaalinstellingen	Wft	DNB
Elektronisch geldinstellingen	Wft	DNB

⁴ Wet op het Financieel Toezicht

⁵ De Nederlandsche Bank

⁶ Autoriteit Financiële Markten

⁷ Onder meer Wet op het notarisambt, Wet op het accountantsberoep

⁸ Bureau Financieel Toezicht

⁹ Wet op de Kansspelen